

Förklaringar till värderingsövningar

4-hörnsövning

En 4-hörnsövning utgår från en fråga eller ett dilemma som deltagarna tar ställning till. Varje hörn i klassrummet motsvarar en siffra.

Ställ frågan/redogör för dilemmat och presentera alla svarsalternativ. Be eleverna att tänka efter och ta ställning genom att ställa sig i det hörn vars åsikt de delar. När deltagarna har bestämt sig pratar de som står i samma hörn ihop sig i mindre grupper: Varför står de där de står? Hur tänker de? Eleverna argumenterar alltså för sin åsikt! Varje hörn presenterar sig sedan för hela gruppen och argumenterar för sin ståndpunkt. Det är absolut förbjudet att angripa eller gå på andra deltagare. Däremot är det tillåtet att byta hörn.

Öppet hörn betyder att man inte tar ställning eller väljer ett annat alternativ som inte finns presenterat. Detta hörn kan alltså spreta rätt bra vad gäller åsikter.

Heta stolen

Deltagarna sitter i en ring på stolar. Flera påståenden i ett tema är förberedda. Säg ett påstående i taget och börja med ett par "neutrala". Den som håller med byter plats och den som inte instämmer eller inte hinner ta ställning sitter kvar. Låt två-tre stycken elever motivera varför man bytte plats eller inte. Fördela ordet så att alla får prata minst en gång. Försök också att få fram flera aspekter på problemet och håll dig neutral.

Exempel på "neutrala" påståenden: " Sommaren är bättre än vintern.", "Jag föredrar katter framför hundar.", "Det är kul med datorer." Dessa påståenden behöver inte motiveras. Försök gärna att koppla de "neutrala" påståendena till temat som ska behandlas.

Ja Nej Kanske

Lägg ut lappar på golvet med orden: Ja Nej Kanske. (Du kan också låta olika platser i rummet motsvara olika svar.) Läs upp ett påstående och be eleverna att ta ställning genom att ställa sig på ett av svarsalternativen. De som valt samma alternativ pratar i mindre grupper och motiverar sitt ställningstagande. Som ledare ger du sedan ordet till några från varje lapp. Uppmana eleverna att röra sig runt i rummet medan du läser nästa påstående.

Stå på linje

Denna övning låter deltagarna ta ställning till och värdera ett påstående. Lägg ut lappar med siffrorna 1-6 på golvet i en lång rad (eller be eleverna att tänka sig en sådan). Låt eleverna att tänka över det påstådda och att visa sin inställning genom att placera sig längs linjen. Låt eleverna prata ihop sig med personerna som står närmast och sedan redogör några från varje siffra sina tankar. Det är helt okej att byta till en annan siffra.

"Att stå på linje" innehåller alltid ett jämt antal siffror för att det inte ska finnas något "mittenalternativ". Deltagarna ska tvingas ta ställning.

Att tänka på

Låt alla tala och låt dem tala till punkt!

Det är alltid okej att byta åsikt! Och att inte veta vad man tycker!

Lyssna aktivt som ledare! Ge kollektivt beröm!

Värderingsövningar är inte diskussionsövningar! Ingen får angripa någon annans åsikt!

Vill du veta mer om värderingsövningar och/eller hitta förslag på övningar:

Byréus, Katrin: Bella. Grus och Glitter 2 - för tjejgrupper. KSAN. 2001.

Byréus, Katrin: Du har huvudrollen i ditt liv. Liber. 1990.

Byréus, Katrin & Snickars, Kjell: Risken finns - ett material för killgrupper. FHI. 1998.